

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

December 2022 | ET

Kohalik vaade - 3. hooaja 22. osa – COP 27: väljakutsed ja ootused organiseeritud kodanikuühiskonna vaatepunktist

Pariisi kliimakokkuleppele alla kirjutanud riikide läbirääkijad kohtuvad Egiptuses, et arutada edusamme pakilise globaalse soojenemise probleemi lahendamisel. Millised on ootused ja mured seoses COP27-ga? Milline on organiseeritud kodanikuühiskonna roll ja kas sellele pööratakse läbirääkimistel piisavalt tähelepanu?

Oma seisukoha jagamiseks ühinevad meiega **EMSK liige Sandra Parthie**, Belgia kliimamuutuste ja inimõiguste aktivist **Adélaïde Charlier**, EURACTIVI energia- ja keskkonnateemade toimetaja **Frédéric Simon** ning Saksamaa kliimaõigluse ja inimõiguste aktivist **Luisa Neubauer**. (tk)

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [GA](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)

- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

JUHTKIRI

Prioriteetide seadmine

Prioriteetide seadmine

Hea lugeja!

Peaaegu kümme kuud pärast seda, kui Venemaa alustas sõda Ukrainas, jätkuvad raketirünnakud Ukraina linnadele igapäevaselt. Hiljutised sündmused, sealhulgas surmaga lõppenud vahejuhtum ELi territooriumil, tuletas meile meelde pidevat julgeolekuohtu ja sõja tagajärgi. Seda arvesse võttes on selge, millised peaksid olema ELi ühised prioriteetidid lähikuudeks.

Esimene prioriteet on jätkuv toetus Ukrainale ja tema rahvale, kes seisab silmitsi ekstreemsete tingimustega. Veevõrgu kahjustused ja elektrikatkestused on jätnud miljonid inimesed

kogu Ukrainas ilma nõuetekohasest juurdepääsust puhtale veele, elektrile ja küttele. ELi toetus ja solidaarsus peavad jätkuma.

Teine prioriteet on ELi julgeolek ja demokraatlikud väärtused. Ma tunnen heameelt Rootsi teadaande üle, et ELi kodanike julgeolek ja ELi põhiväärtuste kaitsmine on kaks põhiküsimust, mis kujundavad Euroopa Liidu Nõukogu järgmise eesistujariigi poliitilist suunda. Ukraina toetamise kõrval peame kaitsma oma julgeolekut ja väärtusi. Euroopa ühtsus on keskse tähtsusega.

Teised prioriteedid hõlmavad toimetulekut enneolematu energiakriisiga ja roheülemineku kiirendamist. Võttes arvesse Euroopa süngeid majandusväljavaateid, mille kohaselt peaks inflatsioon ELis ulatuma aasta lõpuks 9,3 %-ni, peame selgelt määratlema õiged prioriteedid, selle asemel, et jätkata samamoodi nagu siiani. Taastumise tagamine ning suure inflatsiooni ja kõrgete energiahindadega silmitsi seisvate ettevõtete ja inimeste toetamine on olulise tähtsusega meie majanduse ja ühiskonna ning ka meie demokraatia jaoks.

Lisaks sellele ei tohi unustada, et tarvis on tugevdada ELi konkurentsivõimet tulevaste töökohtade jaoks. Kuna ELi ettevõtetel on raskusi piisava kvalifikatsiooniga töötajate leidmisega, ent samas ei suuda paljud meie noored tööd leida, on viimane aeg alustada oskuste nõudlusele mittevastavuse probleemiga tegelemist. Mis puudutab konkurentsivõimet ülemaailmsel turul, ei tohi me endale lubada ELi inimkapitali raiskamist.

Teine ülemaailmse mõõtmega prioriteet on kliimamuutuste vastu võitlemine. Komitee on oma arvamuste ja korraldatud ürituste kaudu olnud väga häälekas, et muuta Euroopa roheline kokkulepe ka sotsiaalseks kokkuleppeks. Kahjuks on sotsiaalne mõõde endiselt vähe arenenud. Sotsiaaldialoog peaks olema kõigi selliste poliitikameetmete integreeritud osa, mis on suunatud 2050. aasta kliimapoliitika eesmärkide saavutamisele.

Samuti sooviksin rõhutada osalusdemokraatia tugevdamise olulisust Euroopas. Kõigi ees seisvate väljakutsete osas olen kindlalt veendunud, et me oleme edukad ainult siis, kui kaasame Euroopa kodanikud süstemaatiliselt oma töösse. Euroopa tuleviku konverentsi õppetundidele ja soovitudele peavad järgnema järelmeetmed. Komitee on valmis etendama kesksel rollil Euroopa tulevase kodanikuaktiivsuse keskusena.

2022. aasta – Euroopa noorteaasta – on jõudmas lõpule ning ma soovin veel kord tänada Y-põlvkonda ja Z-põlvkonda ELi väärtuse eest seismise eest ja nende järjepidevate jõupingutuste eest võtta meetmeid parema, kaasava ja kestliku maailma ülesehitamiseks. See on meie ühine vastutus.

Christa Schweng,
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president

ÜRITUSTE KALENDER

14.–15. detsember 2022, Brüssel

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu istungjärg

21. detsember 2022, Brüssel

[**ELi majanduse edasised sammud**](#)

27.–28. veebruar 2023, Brüssel

Ringmajanduse sidusrühmade konverents 2023

OTSE ASJA KALLALE!

Arvamusveerus „Otse asja kallale!“ kutsume komitee liikmeid üles rõhutama teatud arvamuse või algatuse neid aspekte, mida nad peavad oluliseks. Seekord palusime seda teha Michael McLoughlinil, kes koostas teabearuande noorte võrdse kohtlemise kohta tööturul. (ehp)

MICHAEL MCLOUGHLIN: NOORTELE TULEB TAGADA TÖÖTURUL VÕRDNE KOHTLEMINE

2022. aasta, mis kuulutati Euroopa noorteaastaks, hakkab jõudma lõpule. Komitee pooldab oma teabearuandes „Noorte võrdne kohtlemine tööturul“ lähenemisviisi, mille aluseks on poliitika sisuline muutmine ja noorte kaasamine, et tagada, et noorteaasta oleks midagi enam kui pelk teabevahetustegevus.

Selle aasta vältel on komitee olnud aktiivselt tegev ja koostanud arvamusi, mis põhinevad noorte huvidel ja käsitlevad viise, kuidas komitee saaks ise parandada noorte kaasatust.

Selle protsessi osana koostas komitee teabearuande teemal „[Noorte võrdne kohtlemine tööturul](#)“. Arvamuse eesmärk oli uurida mitmeid, sageli riiklikul tasandil toimivaid tavaid ja eeskirju, millest lähtuvalt koheldakse noori tööturul halvemini üksnes nende vanuse tõttu, eelkõige puudutab see miinimumpalka, sotsiaalkindlustust ning tervishoidu ja ohutust.

Võttes aluseks Eurofoundi, Euroopa Noortefoorumi, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ja vastastikuse sotsiaalkaitse infosüsteemi allikatest saadud teabe, esitatakse arvamuses üksikasjalikud andmed mõnede nende teemade kohta. Euroopa Noortefoorumi sõnul on noored eriti sõltuvad miinimumpalgast, sest miinimumpalka saab üks noor neljast, samas kui täiskasvanute puhul on see näitaja üks kümnest. Mitu liikmesriiki on kehtestanud konkreetse noorte miinimumpalga, mis on kõikidel juhtudel madalam kui teatavate vanuserühmade üldine miinimumpalk. Mõnes liikmesriigis on aga alla 18-aastased isikud miinimumpalka käsitlevatest õigusaktidest välja jäetud.

Teine valdkond, kus noori võidakse erinevalt kohelda, on töötuse perioodid. See teema kuulub jällegi suurel määral liikmesriikide pädevusse, eriti mis puudutab maksemäärasid ning väljamakseperioode ja -kriteeriume. Riikides kasutusel olevad süsteemid on üle Euroopa väga eripalgelised ja keerukad. Siiski võime ette kujutada juhtumeid, kus need erinevused mõjutavad selliseid küsimusi nagu tööhõive ja isikute vaba

liikumine ELis.

Noored võivad sattuda ebasoodsasse olukorda ka töötushüvitiste süsteemide tõttu, kuna nad ei pruugi olla töötanud nii kaua kui nõutud asjaomastesse süsteemidesse „sissemaksete tegemiseks“. Tasustamata praktikat võib määratleda sarnaselt töötajate tasustatud tööajaga, mis ei ole seotud formaalse ja selge hariduse, koolituse, vabatahtliku töö või praktikaga. Eri liikmesriikidest anti teada erinevatest süsteemidest, kus järelevalve ja reguleerimise tase on erinev. Arvamuses tõstetakse esile Euroopa Parlamendis vastu võetud resolutsiooni, millega parlament näitab selle teema vastu üles suuremat huvi ning mis on selge märk pühendumisest Euroopa noorteaastale.

KUJUTLEGE UKRAINAT...

Rubriigis „Kujutlege Ukrainat“ näete te käesolevas väljaandes 2021. aasta augustis jäädvustatud ja Antonovski silda kujutavat fotot, mille valis välja Ukraina ajakirjanik, kirjanduskriitik ja esseist **Tetyana Ogarkova**. Talle meenus see pilt aasta hiljem, 11. novembril 2022, pärast silla hävitamist, kui viimased Venemaa väed lahkusid Hersoni linnast. Ta lisas juurde järgmise kirjelduse:

Antonovski sild Hersoni oblastis

„See foto Antonovski sillast Hersoni oblastis, mis on tehtud 2021. aasta augustis, oleks pärit otsekui teisest elust. Kujutatud on Dnepri jõe läänekallast Lõuna-Ukrainas. Me armastame oma kaunist maad ja ilusat Hersoni oblastit. Nüüd on käes on 11. november 2022. Täna tundub kõik uskumatu. Hersoni silda nähes on raske pisaraid tagasi hoida; streteegiline sild on hävitatud, kuid Hersoni linn on siiski lõpuks vabastatud. Ometi tuleb Hersoni oblastis vabastada veel palju piirkondi. Ja kõik tuleb uuesti üles ehitada. Kuid küllap läheb kõik hästi. Usume Ukraina relvajõududesse, toetame oma kaitsjaid! Ühel päeval pöördume me lõplikult tagasi Hersoni oblastisse. Ning Antonovski sild taastatakse ja peagi näeme teda taas tema vanas hiilguses!“

„ÜKS KÜSIMUS...“

„Üks küsimus...“

Selles rubriigis avaldame Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmete tähelepanekuid teemadel, mis on praegu avaliku arutelu keskmes ja kodanike mõtteis. Seekord esitasime küsimuse kolmele komitee liikmele, kes moodustasid Euroopa Regioonide Komitee delegatsiooni ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi tippkohtumisel (COP27), mis toimus 6.–18. novembril 2022 Egiptuses. **Sandra Parthie**, **Isabel Caño Aguilar** ja **Neža Repanšek** vastasid järgmisele küsimusele: kas Egiptuses toimunud COP27 tippkohtumine vastas Teie ootustele seoses globaalse soojenemise vastu võitlemise ja meie planeedi

päästmisega? Kas Teie arvates tekitavad sellised suurüritused lootust või pigem valmistavad pettumust? Milline pilt COP27 tippkohtumiselt on jäänud Teie mällu? (ehp)

Sandra Parthie: COP27 – kemplemine tegutsemise asemel

Sel aastal toimus COP27 – ÜRO iga-aastane kliimaläbirääkimiste juhtüritus – Egiptuses. See purustas mitmeid rekordeid, muu hulgas osalejate arvu poolest. Peaaegu 35 000 inimest tuli ise kohale, märkides pöördumist tagasi normaalsusesse pärast kaks aastat kestnud COVID-19 pandeemiat ja avaliku kogunemise piiranguid.

Konverents, mis algselt kutsuti kokku selleks, et jõuda kokkuleppele ettepanekutes ja lahendustes, kuidas võidelda kliimamuutuste vastu ja leida viise nende tagajärgede leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, on muutunud pigem paigaks, kus näidata muutuva kliima mõju igaühele, sõltumata sellest, kust pärit ollakse või millega elatist teenitakse. COP27 ägas ootuste ja päevakorrapunktide koorma all. Lisaks CO₂ heite vähendamiseks tehtavatele jõupingutustele peeti läbirääkimisi rohkete

poliitikaküsimuste üle alates tervishoiust kuni soolise võrdõiguslikkuse ja inimõigusteni. Esimest korda lisati koosoleku päevakorda ka põllumajandus. Sellega rõhutati maa ja metsa seisundi halvenemise murettekitavat mõju meie toidusüsteemidele ja põllumajandustootjate elatisele ning üksiti lisati uus mõõde juba niigi äärmiselt keerukale probleemile.

Plaanitust 36 tundi kauem kestnud konverentsil saavutatud lõpptulemus oli pigem seotud kliimaõigluse kui kliimameetmete edendamisega. Positiivne üllatus oli see, et jõuti kokkuleppele kahju ja kahjustuste fondis ehk rahalises toetuses, mille abil hüvitada kliimamuutuste tõttu tekkinud keskkonnakahju ja keskkonnaseisundi halvenemine kõige haavatavamas olukorras arengumaades. Selle teema käsitlemist kliimakonverentsil oli kannatamatult oodatud pea kümme aastat, enne kui see lõpuks selle aasta COPi päevakorda võeti.

Jõulisemate kliimameetmete osas, nagu riikide suuremad jõupingutused ja lubadused vähendada oma CO₂ heidet, jäi edu tagasihoidlikuks või pigem üldse saavutamata. Euroopa Komisjoni läbirääkijate katse siduda

kahju ja kahjustuste fondile antav toetus suurte saastajate, konkreetsemalt Hiina kontsessioonidega nende heitkoguste märkimisväärses vähendamiseks kukkus läbi. Valitses isegi oht, et mõned riigid taganevad 2015. aastal Pariisi kokkuleppe ja eelmisel aastal Glasgow' COP26 raames kokkulepitud eesmärkidest.

Nn rakendamise COPil, nagu Sharm el-Sheikhi konverentsi kutsuti, oli reaalselt õhus oht nullida oluline osa seni tehtud edusammudest ja kõigutada eelkõige kokkulepitud eesmärki piirata globaalset soojenemist 1,5 C kraadini. Riigid kemplesid Hiina staatuse pärast (kas see on tõesti jätkuvalt arengumaa?), kõigi fossiilkütuste või ainult söe järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise või järkjärgulise vähendamise pärast, rahaliste vahendite ja tehnoloogiatega seotud tingimuste pärast jne.

See asjade kulg tõstatab suuresti küsimuse, kas konverentsi vorm täidab endiselt oma eesmärki. Peamine eesmärk – jõuda ülemaailmsele kokkuleppele CO₂ heite vähendamise vajaduses – saavutati Pariisis toimunud COP21 konverentsil. Kuidas seda ellu viia, st milliseid meetodeid kasutada heitkoguste arvestamiseks või vähendamise kontrollimiseks, või kes peaksid selle eest vastutama ja kus need peaksid asuma, on väga tehnilised küsimused, mille üle ei peaks ligi 200 riigi ministrid võib-olla läbirääkimisi pidama, eriti kui iga konverents algab nullist iga teema puhul, mille suhtes ei ole kõik osalised ühel meelel. Selle asemel tuleks rakendamisega tegeleda tehnilisel, praktilisel tasemel, mitte iga-aastaselt riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumiste vormis. Osalised peaksid pigem kogunema pikema ajavahemiku tagant, kui on vaja uusi kokkuleppeid töö intensiivistamiseks.

Seega ei vastanud COP27 Egiptuses ootustele, mis puudutasid konkreetsemaid või ambitsioonikamaid kliimameetmeid, ent liikus siiski mõnevõrra edasi kliimaõigluse vallas. Kuid see oli väga edukas kliima-, inimõiguste- ja keskkonnaaktivistide kogunemisplatvorm, võimaldades välja tuua kliimameetmed või nende puudumise ning suurendades teadlikkust kliimamuutuste praegustest tegelikest ohtudest.

Isabel Caño: COP 27 — Peame oma jõud koondama

Seekordsele kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsile minnes valdas mind tunne, tundes, et aeg hakkab otsa saama. COP 27 oli otsustava tähtsusega konverents, millel tuli sõnadelt üle minna tegudele// ambitsioonid tuleb pöörata tegudeks – see oli rakendusotsuste konverents.

Tegelikult juhib meie tähelepanu ikka ja jälle kliima soojenemisele ning seab meid vastamisi omaenda tegematajätmistega kliima päästmisel.//Igapäevaelu on halastamatu ja meenutab meile pidevalt kliima soojenemist ja meie vajakajäämisi kliimaga tegelemisel.

Rahvusvaheline ühtsus ei ole viimastel aastatel toiminud: seda on näha poliitilise tahte puudumisest ja suutmatusest pakkuda konkreetseid

lahendusi, nagu näiteks kahjude heastamise fondi loomine, ehkki kõige vähem kaitstud ja kõige enam kannatanud riigid on seda nõudnud juba aastaid.

Seekordsel konverentsil jõuti fondi loomises lõpuks kokkuleppele, kuigi me veel ei tea täpselt, kuidas see ellu viiakse.

Pärast pikki ja keerulisi läbirääkimisi koostati COP 27-I tööprogramm sotsiaaldialoogil ja sotsiaalsel kaitsel põhineva õiglase ülemineku jaoks. Selline lähenemisviis on alati olnud ametiühinguliikumise ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee pidev nõudmine,

kuid tuleb meeles pidada, et kliimaõiglust ei saa olla ilma inimõigusteta ning et töötajate õigused on inimõigused. Sharm el-Sheikhis räägiti ka palju õigustest. Kodanikuühiskond, suured organisatsioonid, ametiühingud ja mõned valitsused on hukka mõistnud inimõigustealased puudused Egiptuses.

Me peame mõtlema ka sellele, kuidas kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsid ja üldse rahvusvaheline kliimapoliitika toimivad: kas tuleks mõelda nende reformimisele, kas ei tuleks rohkem kuulata kodanikuühiskonda, sotsiaalpartnereid, noori ja naisi ja kaasata neid rohkem otsuste tegemisse?

Kui rääkida konverentsi lõpptulemusest, siis arvestades kliimakriisi põletavat olukorda, ei ole need kindlasti piisavalt kaugeleulatuvad. Uskumatul kombel oleme olnud tunnistajaks aruteludele, mida tuleks pidada juba iseenesestmõistetavaks, nagu 1,5 C eesmärk, fossiilkütuste kasutamise kiirem vähendamine jne, rahastamisküsimustest rääkimata.

Lõpetuseks peab mainima, et kliimaläbirääkimistel domineerivad jätkuvalt ülekaalukalt mehed nii arvuliselt kui ka oma positsiooni osas hierarhias. Naiste osalemine kliimaalaste otsuste tegemisel on väga oluline, nende puudumine suurendab ebavõrdsust ja takistab naistel andmast suuremat panust kliimapoliitika kujundamisse ja rakendamisse.

Seega näitab COP 27 meile kindlalt, et vaatamata mõningase edu saavutamisele on meil vaja veel palju tööd teha.

Isabel Caño Aguilar

Kestliku arengu vaatlusrühma asepresident

Neža Repanšek: koos saame hirmust jagu

Kui ma sisenegin Sharm el Sheikis COP27 registreerimissaali, olin kui puuga pähe saanud. Rahvamurd, kõik need üritused, tohutu mitmekesisus ja kogu see müra mõjus halvavalt. Kas suudate ette kujutada tuhandeid inimesi, kes räägivad kõik korraga, kuid keegi ei kuula neid? Seda on raske kirjeldada.

Vahest on kõige parem kasutada piiblist tuntud Paabeli torni kujundit, kus torni ehitamisel hakkasid inimesed ootamatult rääkima eri keeli ning nad ei saanud torni ehitamisel omavahel suhelda ega koostööd teha. Ühise eesmärgi nimel koostöö tegemine oli problemaatiline ka selle aasta tippkohtumisel. Tuhanded inimesed, kellest igaühel on oma plaan ja oma siht, rääkisid oma kitsastastes sotsiaalsetes kõlakodades vaid

mõttekaaslastega. Ametlikke läbirääkimisi varjutas tsirkusetaoline laadaõhkkond, kus ajapuuduse või kauguse tõttu oli keeruline leida isegi ürituse toimumiskohta. Dialoogi pidamine tuli ette planeerida ja vaid mõned asjad sai jätta juhuse hooleks.

Kas meil on sellist üritust vaja? Kas see annab lootust? Minu arvates tuleks parandada seda liiki ürituste logistikat. Kuna see on aga ainus iga-aastane üritus, kus nii paljud eri sidusrühmad kohtuvad, et jagada sama reaalsust ning väljendada sama kirge ja siirast muret meie tuleviku pärast, pean ütlema, et COP27 andis küll lootust. Võib-olla oli see tingitud ühisest viibimisest novembrikuu soojas ilmas, ülehinnatud toidust esimesel nädalal või hilisõistest koosolekutest. See võis tuleneda lugudest, mida kuulsime ja jagasime inimestega üle maailma. Võib-olla tuli see arusaamisest, et kliimamuutustest põhjustatud kahju ja kahjustusi esineb juba kõikjal maailmas ning enam ei küsi keegi, kas on vaja tegutseda või mitte.

Kuuludes noorte kliimaliikumisse YOUNGO ja olles tippkohtumise delegaat, mõistsin ma sellest mürast, tsirkuselaadsest virrvarrist ja ürituste rohkusest hoolimata äkki pärast rahvaste ühiskogu istungit (Peoples' Plenary) seda, et kui sa ei seisa mitte millegi eest, siis võid kukkuda igasuguste valede lõksu.

Kliimamuutustevastast võitlust ei võideta läbirääkimistelaua taga, vaid kohapeal, ühise eesmärgi nimel tegutsedes. Üheskoos saame hirmust jagu, nagu veetilgad, mis koonduvad jõeks ning voolivad kanjoneid ja liigutavad mägesid! Me peame looma liite, tagama nähtava osalemise demokraatias ning austama inimõigusi ja inimväärikust.

Me ei saa korrata sama asja ja oodata sellelt teistsugust tulemust. Kui me midagi ei tee, kaotame Maa oma jalge alt. Seega on aeg loobuda „liiga vähe liiga hilja“ suhtumisest, teha hiiglaslik ja auahne hüpe tundmatusse ning tagada konventsiooniosaliste tõeline pühendumine Sharm El-Sheikhi tippkohtumisel tehtud otsuste elluviimisele.

ARVAKE ÄRA, KES ON KÜLAS?

Üllatuskülaline

Iga kuu tutvustame selles rubriigis üht tähelepanuväärset inimest, kelle pühendunud töö on teistele inspiratsiooniallikaks. Nende julgus, iseloomutugevus ja otsusekindlus tegutseda on hämmastavaks eeskujuks ning nende vaprus väarib kogu meie austust.

Meie tänane külaline on venelane **Tihhon Dzjadko**, kes on sõltumatu ajakirjanik, telesaatejuht ja meediajuht. Ta on telekanali Dožd peatoimetaja. Tegemist on ainsa sõltumatu telejaamaga Venemaal, mis tegutseb nüüd Euroopas.

Tihhon Dzjadko alustas oma karjääri sõltumatus raadiojaamas Ehho Moskvõ. Aastatel 2007–2012 töötas ta rahvusvahelise organisatsiooni Piirideta Reporterid Venemaa korrespondendina. Mõnda aega oli ta ka Venemaa rahvusvahelise telekanali RTVI peatoimetaja asetäitja ja saatejuht. Ta alustas tööd telekanalis Dožd 2010. aastal, kui see loodi, ja sai selle peatoimetajaks 2019. aastal. 2014. aasta märtsis allkirjastas ta manifesti Krimmi annekteerimise vastu Venemaa Föderatsiooni poolt. 2022. aasta märtsis blokeeris Venemaa valitsus telekanali. Telejaamas töötanud ajakirjanikud, nende hulgas **Tihhon Dzjadko**, läksid

välismaale ja jätkavad ajakirjandustegevust väljaspool Venemaad. (ehp)

Tihhon Dzjadko: Vene propaganda on sõjakurjategijate nägu

Lühike, ent terav intervjuu meie üllatuskülalise **Tihhon Dzjadkoga**

EMSK Info: Millal otsustasite, et ei saa enam Moskvast töötada?

Kas otsus Venemaalt lahkuda oli Teie valik või polnudki Teil valikut?

Tihhon Dzjadko: Nagu paljud teisedki ajakirjanikud, olime sunnitud riigist lahkuma. Pärast sõja algust Ukrainas kehtestas Venemaa valitsus sõjalise tsensuuri. Võeti vastu uus seadus, mille kohaselt võid kuni 15 aastaks vangi sattuda ainuüksi selle eest, kui nimetad sõda nimepidi ja mitte „sõjaliseks erioperatsiooniks“.

Seega olin sunnitud riigist lahkuma, et vältida vangi sattumist ja samal ajal jätkata ajakirjanikutööd.

Kus Te nüüd töötate?

Telekanalil Dožd on kolm stuudiot eri kohtades: Riias, Tbilisis ja Amsterdamis. Mina olen Amsterdamis.

Kuidas Te kirjeldaksite Vene propagandat?

Vene propaganda on väga ohtlik, sest seda korraldavad ja kontrollivad sõjakurjategijad. Vene propaganda on sõjakurjategijate nägu. Nad on seda sõda õhutanud juba palju aastaid, inimestele valetades.

Mida Te ootate Euroopa Liidult?

Minu arvates peaksid EL ja siinsed inimesed mõistma, et paljud venelased on selle sõja vastu ning toetavad Ukrainat ja Euroopat.

Mida ja kus sooviksite teha tulevikus?

Soovin minna tagasi Moskvasse ja jätkata seal töötamist.

EMSK UUDISED

#COP27: Euroopa kodanikuühiskond nõuab ELi institutsioonidelt ja liikmesriikidelt ambitsioonikamaid kliimaeesmärke

Mõni päev enne COP27 tippkohtumist Sharm El-Sheikhis võttis komitee vastu resolutsiooni „Üheskoos eksistentsiaalse ohu vastu: sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskond toetavad ambitsioonikate kliimameetmete rakendamist“. Euroopa organiseeritud kodanikuühiskonna sõnum oli selge: ELi

institutsioonid ja liikmesriigid peavad säilitama juhtrolli ja seadma suuremad kliimaeesmärgid, hoolimata sellest, mida tehakse maailma teistes osades.

Eurobaromeetri uuringu kohaselt on suur osa eurooplastest – tervelt 70% – mures kliimamuutuste pärast ning peaaegu kolmveerand neist usub, et nad peaksid selles valdkonnas palju rohkem ise ära tegema, et aidata kaasa rohepöördele. Komitee kutsus Sharm El-Sheikhis kõiki asjaomaseid sidusrühmi üles inimeste murele reageerima ja suurendama kliimaeesmärke kooskõlas uusimate teaduslike soovitustega. Seda sõnumit rõhutati nii komitee resolutsioonis kui ka komitee seitsmeliikmelise delegatsiooni poolt.

Komiteed esindasid resolutsiooni koostanud raportöörid **Peter Schmidt, Isabel Caño Aguilar, Sandra Parthie, Josep Puxeu Rocamora, Neža Repanšek** ja **Lutz Ribbe** ning noor kliimaaktivist **Sophia Wiegand**.

„Kliimamuutused on 21. sajandil inimkonna jaoks üks suurimaid probleeme. Nende mõju ei ilmne mitte meie laste eluajal, vaid juba nüüd, muutes pöördeliselt meie eluviisi,“ ütles komitee teabevahetuse eest vastutav asepresident ja kliimaaktivist **Cillian Lohan**. „Loomulikult teame, et Euroopa Liidus tehakse rohkem kui kuskil mujal, nagu näitavad Euroopa roheline kokkulepe ja pakett „Eesmärk 55“. Kuid Euroopa kodanikuühiskonna koduna peame survestama Euroopa Komisjoni ja ELi liikmesriike säilitama oma juhtrolli ja veenma meie ülemaailmseid partnereid Euroopa eeskuju järgima.“ (ks)

Uus koostöökokkulepe Euroopa Komisjoniga võimendab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee rolli strateegilise partnerina

Komitee ja komisjon on allkirjastanud uue koostööprotokolli, millega konsolideeritakse ja tugevdatakse veelgi poliitilist ja seadusandlikku koostööd kahe organisatsiooni vahel ning nende

ühiseid jõupingutusi Euroopa asjadest teavitamisel. Protokoll tugevdab ka komitee strateegilist ülesannet ELi institutsioonide ees ning tema rolli Euroopa integratsiooni ja osalusdemokraatia väärtuste edendamisel.

27. oktoobril allkirjastatud uue protokolliga omistatakse komiteele senisest suurem roll nii [Euroopa kodanikualgatuse](#) rakendamisel kui ka [Euroopa poolaasta](#) raames, mis on oluline majandus- ja eelarvepoliitika vahend.

„Oluline uuendus protokollis on kohustus määrata igal aastal ühiselt kindlaks viis teemat ettevalmistavate arvamuste koostamiseks, kui komisjon on oma tööprogrammi vastu võtnud. See on meie jaoks väga oluline punkt, mis võimaldab meil töötada senisest rohkem tulevikku suunatud viisil,“ märkis komitee president **Christa Schweng**. Ettevalmistavad arvamused on arvamused, mis koostatakse Euroopa Parlamendi, Euroopa Komisjoni või Euroopa Liidu Nõukogu taotlusel kodanikuühiskonnale suurt huvi pakkuvate küsimuste käsitlemiseks.

Euroopa Komisjoni institutsioonidevaheliste suhete ja tulevikusuundade valdkonna asepresident **Maroš Šefčovič** lausus: „Protokolli läbivaatamine tagab, et meie koostööviisid vastavad paremini meie praegusele ajale ja meie ees seisvatele väljakutsetele. Samuti korratakse protokollis, et komiteel on oluline roll meie poliitika kujundamisel, kuna meievaheline sünergia aitab kaasa ELi sujuvale toimimisele.“ (tk)

[Komitee teeb ettepaneku võtta rohkem meetmeid, et vältida ajakirjanike ja õiguste kaitsjate vastu suunatud kuritarvituslikke hagisid](#)

Arvamuses „Algatus ajakirjanike ja õiguste kaitsjate vastu suunatud kuritarvituslike hagide vastu“ toetas komitee komisjoni **ettepanekut** kaitsta inimesi üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide eest. See hõlmab ajakirjanikke ja õiguste kaitsjaid, kes annavad olulise panuse keerulisi küsimusi

käsitlevatesse aruteludesse.

Komitee kiitis arvamuse heaks oktoobris toimunud täiskogu istungjärgul ja tegi ettepaneku laiendada selliste meetmete loetelu, mille abil piirata üldsuse osalemise vastaseid strateegilisi hagisid. Arvamuse raportöör **Tomasz Andrzej Wróblewski** ütles: „Kui me süsteemi ei tugevda, satub ohtu sõnavabadus“.

Kaasraportöör **Christian Moos** ütles: „See on kiiret lahendust vajav pakiline poliitiline küsimus. Meil on vaja tegutseda, et kaitsta ajakirjanikke ja inimesi, kes võtavad sõna võimu kuritarvitamise ja korruptsiooni vastu.“

Teatavad mõjuvõimsad isikud, lobirühmad, ettevõtted ja riigiasutused kasutavad üldsuse osalemise vastaseid strateegilisi hagisid, et vaigistada ajakirjanikke ja teisi avalikus arutelus osalejaid, nagu ühiskonnaaktivistid, inimõiguste kaitsjad, valitsusvälised organisatsioonid, rikkumisest teatajad laiemas tähenduses, aktiivsed kodanikud ja ametiühingud. Sellises kohtumenetluses kasutatakse ära kohtusüsteemi lünki, et esitada põhjusetu kriminaal- või tsiviilhagi, mis takistab, piirab või karistab sihikule võetud inimeste või rühmade avalikus elus osalemist.

Komitee soovitusel hõlmavad eelotsuse kasutuselevõttu nõuetele mittevastavaks tunnistatud menetluse lõpetamiseks ja menetluse konsolideerimist kostja taotlusel konkreetses kohtualluvuses. Kaaluda võiks ka muid meetmeid, sealhulgas menetluse tähtaja määramist või kiirmenetluse kehtestamise võimalust. Samuti soovitatakse välistada üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide rahastamine muu isiku kui hageja poolt.

Ka riiklike õigusaktide läbivaatamine aitaks teha kindlaks mehhanismid, mis võiksid aidata võidelda selliste hagide vastu. Nii piiriülesed kui ka riiklikud juhtumid nõuavad ühtset lähenemisviisi ja riiklike õigusaktide läbivaatamist, et dekriminaliseerida au teotamine neis liikmesriikides, kus see on veel kriminaliseeritud.

Ühtlasi soovib komitee lühendada kavandatud üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide direktiivi hindamiseni jäävat pakutud ajavahemikku viielt aastalt kahele aastale.

Väga tähtsad on ka haridus ja koolitus. Õigustöötajaid ja avalikus arutelus osalejaid tuleb koolitada, et nad suudaksid neile hagidele vastu astuda ja sõnavabadust paremini kaitsta. (II)

Energiakriisi lahendamine: organiseeritud kodanikuühiskond nõuab realistlikku ja pragmaatilist lähenemisviisi energiasüsteemi ümberkujundamisele

Komitee on pühendunud ELi energiasüsteemi CO₂ heite vähendamisele ning kutsub ELi poliitikakujundajaid üles tegelema aastakümneid kestnud energiasõltuvuse tagajärgedega.

Nende sõnadega avas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president **Christa Schweng** 26. oktoobril 2022. aastal täiskogu istungjärgul arutelu „ELi energiasüsteemi ümberkujundamine ja strateegiline autonoomia“; millel osales ka professor **Leonardo Meeus** Firenzes asuvast Euroopa Ülikool-Instituudist.

„Me peame töötama roheülemineku nimel sellise tempoga, mis võimaldaks ettevõtetel ja ühiskonnal sellega sammu pidada. Samas tuleb kaasnevate meetmetega tagada Euroopa ülemaailme konkurentsivõime ja innovatsioon,“ sõnas **Christa Schweng**. „ELil on potentsiaali vähendada oma sõltuvust imporditud energiast, arendades kohalikku taastuvenergia tootmisvõimsust, kuid selleks tuleb tagada sobivad investeerimisstiimulid“.

Professor Meeus viitas Euroopa Komisjoni kavandatud ELi elektrituru reformidele, märkides, et praegune elektriturg, mille oleme üles ehitanud viimase 20 aasta vältel, võib toimida ka tulevikus, kui täiendame ja kombineerime seda uute vahenditega, et kaasata tarbijad ja kaasajastada võrke.

See arutelu oli seotud **Thomas Kattnigi**, **Lutz Ribbe** ja **Tomasz Andrzej Wróblewski** koostatud arvamusel [„Strateegiline visioon energiasüsteemi ümberkujundamisest, et võimaldada ELi strateegilist](#)

[autonoomiat](#)“ vastuvõtmisega.

Arvamuses esitatakse komitee visioon energiasüsteemi ümberkujundamisest ja selle rollist ELi strateegilise autonoomia saavutamisel, keskendudes CO₂ heite vähendamise kiirendamisele, sõltuvuse vähendamisele energiasisendist, kogukondade ja ettevõtete aktiivsemale kaasamisele ning haavatavate kodumajapidamiste toetamisele. (mp)

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub üles tervishoiu, eluaseme ja rahalise toetuse vallas omastehooldajaid rohkem toetama](#)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee märkis oktoobris täiskogu istungjärgul vastuvõetud omaalgatuslikus arvamuses

[„Pereliikmed puuetega inimeste ja eakate hooldajana“](#), et EL ja liikmesriigid peavad võtma meetmeid, et parandada pereliikmete elutingimusi, kes hooldavad pikaajaliselt puute ning krooniliste ja degeneratiivsete haigustega omakseid.

Arvamuse raportöör **Pietro Vittorio Barbieri** ütles, et kõigi meetmete võtmisel peaksid ühiselt osalema poliitikakujundajad, tööandjad (sotsiaaldialoogi vahendusel) ning omastehooldajad ja nende esindusorganisatsioonid.

„Esimene samm on tunnustada nende töö väärtust ja anda neile otsustamisõigus abi osas, mida nad pakuvad. Teine samm on eluasemetoetuse ja -teenuste loomine, et vältida isolatsiooni, tõrjutust ning vaimset ja füüsilist ülekoormust. On selge, et kui riigid suudavad tagada teatavate teenuste osutamise, kergendab see osaliselt pereliikmete koormat.“

Selliste meetmete hulka kuulub omastehooldajatele piisavate tervishoiuteenuste, sealhulgas ennetavate tervishoiuteenuste pakkumine. Samuti on oluline võimaldada neil osaleda koolitustel, kus õpetatakse hoolitsema oma tervise eest. Lisaks tuleb hooldajatele ja perekondadele pakkuda eluasemetoetust ja -teenuseid (mis lähtuvad tervishoiu- ja õendusabiga seotud vajadustest) ning osutada psühholoogilisi tugiteenuseid.

Komitee kutsub liikmesriike üles kaaluma tasustamise alternatiivseid vorme, sealhulgas finantsabi sellistele omastehooldajatele, keda ohustab vaesumine, kui nad on sunnitud täielikult või osaliselt loobuma palgatööst.

Tööandjaid tuleks julgustada edendama paindlikku töökorraldust ja ettevõtte sotsiaalmeetmeid, mis lähevad kaugemale riiklikes õigusaktides juba ettenähtust, et toetada omakseid pidevalt hooldavaid töötajaid.

COVID-19 pandeemia on tõenäoliselt halvendanud paljude omastehooldajate olukorda, kuid probleemi ulatuse kohta ei ole piisavalt ajakohastatud teavet ja see takistab probleemile lahenduse leidmist. (II)

Komitee võtab meetmeid naiste mõjuvõimu suurendamiseks tööturul ja ettevõtjatena

Euroopa Parlamendi soolise võrdõiguslikkuse nädala tähistamiseks võttis komitee vastu kaks arvamust, milles esitati soovitusi naiste mõjuvõimu suurendamiseks ja omasteholdajate toetamiseks. Samuti toetas komitee parlamendi algatust mitme üritusega, mis on seotud soolise aspekti arvestamise ja interseksionaalsusega.

Arutelu avades ütles Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president **Christa Schweng**: „Praegune sooline tööhõivelõhe on vastuvõetamatu ning põhjustab ELile märkimisväärselt majanduslikku ja sotsiaalset kahju. Peame looma naisettevõtjatele soodsama keskkonna, kaotama tõkked ja lõhkuma stereotüübid ning leidma tütarlastele ja naistele rohkem eeskujusid.“

Euroopa Parlamendi asepresident **Evelyn Regner** rõhutas vajadust soolise aspekti arvestamise ja siduvate meetmete järele: „Edusammud on tulnud aeglasemalt kui möödunud aastatel. Kui aga siduvad meetmed on kehtestatud, suudame veel edu saavutada. Peame muutma kultuuri, et võidelda eelarvamuste vastu, kuid vajame ka siduvaid meetmeid. Ja tegutseda tuleb koos – parlament ja komitee, naised ja mehed, noored ja vanad.“

Komitee arvamuse „Võrdõiguslikkuse parandamine ELis“ raportöör **Özlem Yildirim** nõudis „tõhusat diskrimineerimisvastast poliitikat ELi tasandil koos tõeliselt hoiatavate sanktsioonidega“.

Kaasraportöör **Cristian Pîrvulescu** selgitas: „Arvamuses nõutakse järgmise põlvkonna meetmete väljatöötamist võrdõiguslikkuse edendamiseks Euroopas, tuginedes võrdsete võimaluste põhimõtte ja selle jõustamise kohustuse tunnustamisele“.

Komitee võttis vastu ka arvamuse „Pereliikmed puuetega inimeste ja eakate hooldajana“. Arvamuse raportöör **Pietro Vittorio Barbieri** selgitas: „Euroopa heaolu põhineb omasteholdajatel, kes on sageli süsteemist välja jäetud. Väga suures enamuses on need naised, kes on sunnitud valima hooldamise või töötamise jätkamise vahel. Kutsume Euroopa ja riiklikke institutsioone tungivalt üles uurima seda teemat nii hooldajate kui ka hooldatavate huvides.“ (gb)

Komitee kutsub üles looma kestliku taimse valgu ja taimeõli strateegia

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kirjeldab omalgatuslikus arvamuses neid paljusid eeliseid, mis on ELi kestliku taimse valgu ja taimeõli tootmise laiendamise strateegia loomisel, ning esitab selle põhijooned. Nende eeliste seas on ELi sõltuvuse

vähendamine impordist ja maapiirkondade arengule kaasaaitamine.

Täiskogu oktoobri istungjärgul heaks kiidetud arvamuses märgib komitee, et tema praktilised soovitused väljapakutud strateegia osas on kooskõlas ELi eesmärgiga saavutada strateegiline tarneautonoomia.

Arvamuse raportöör **Lutz Ribbe** ütles täiskogu istungil: „EL on väga sõltuv sööda impordist, sest 75% valgurikastest taimedest on pärit väljastpoolt ELi. On väga oluline edendada ELis valgukultuuride tootmist. Sellel on lisaks positiivne mõju elurikkusele ja kogu keskkonnale ning see aitab põllumajandustootjatel vähendada mineraalväetiste kasutamist.“

Taimsete valkude ja taimeõli tootmise laiendamisel ELis ning rohumaa osakaalu suurendamisel loomade söötmisel on järgmised eelised: külvikordade suurenemine, omavarustus traktorikütusega ja suurem taimede töötlemisega saadava tahke sööda kättesaadavus, sest see on kariloomade jaoks suurepärase valgurikas sööt.

Üldises plaanis tuleb ELi strateegias võtta arvesse maakogukondade huve ja aidata kaasa kestlikule maaelu arengule kooskõlas [ELi pikaajalise visiooniga](#).

Komitee soovib Euroopa Komisjonil uurida lähemalt Saksamaa föderaalvalitsuse loodud [põllumajanduse tulevikuga tegeleva komisjoni](#) toimimist ning kaaluda, kas selline mudel oleks asjakohane ka Euroopa valgustrateegia väljatöötamiseks. (ks)

Komitee juhib tähelepanu vajadusele ELi kultuuridiplomaatia tegevuskava järele

Komitee uues arvamuses tuuakse välja, et kultuuri potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks tuleks ELis koostada kultuuridiplomaatia täiemahuline ja mitmeaastane strateegiline tegevuskava.

Kuigi kultuur on olnud Euroopa Liidu välispoliitikas kesksel kohal juba viimased 17 aastat, ei ole see kunagi muutunud tõeliseks prioriteediks. Komitee arvamuses rõhutatakse, et ajal, mil sõda laastab taas Euroopat, peab kultuurist saama rohkem kui kunagi varem ELi välispoliitika keskne strateegiline vahend.

„Kultuur võiks olla oluline trump Euroopa sisearengus, aga anda näo ka ELi välisprojektidele,“ märkis arvamuse raportöör **Luca Jahier**.

Luca Jahier rõhutas eriti kultuuripärandi tähtsust, mis on poliitiliselt tundlik ja väga keeruline teema. Selle näol on tegu jõulise ja täiendava diplomaatilise komponendiga ELi käsitlemisele rahust, julgeolekust ja kestlikust arengust.

Kultuuridiplomaatia tugev mitmeaastane strateegiline tegevuskava peaks hõlmama kultuuripärandi kaitset, taastamist ja ülesehitustöid loodusõnnetuste, kriiside ja konfliktide tõttu kannatanud piirkondades. See peaks sisaldama samuti olemasolevate algatuste kaardistamist, mille tulemusena luuakse ELi rahvusvaheliste kultuurisuhete platvorm ja sihtotstarbeline struktuur ELi välisteenistuses, mis koondub ELi kultuurialaste suhete erisaadiku ümber.

Komitee täiskogu oktoobri istungjärgul vastu võetud [omaalgatuslikus arvamuses kultuuridiplomaatia rolli kohta](#) rõhutatakse kultuurimõõtmelise tähtsust praeguses geopoliitilises kontekstis, mis on täielikult kooskõlas kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisega. (mt)

Liikuvust tuleks tunnustada üksikisiku õigusena

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu oktoobri istungjärgul vastu võetud omaalgatuslikus arvamuses kutsus komitee üles tunnustama liikuvust üksikisiku õiguse ja avaliku hüvena, mis peab olema kõigile kättesaadav.

[Komitee arvamuses](#), mille koostasid **Kristina Krupavičienė** ja **Dovilė**

Juodkaitė, rõhutatakse, et kestlik liikuvus võib muuta ELi majanduse keskkonnahoidliku taastumise reaalsuseks. Nimelt võiks keskkonna- ja kasutajasõbralik ühistransport olla COVID-19 pandeemia järgse taastumise tõeline tõukejõud.

„Pandeemia on toiminud katalüsaatorina ja näidanud, et ühistransport on avalikes huvides hädavajalik teenus, eriti kui see võimaldab eesliinitöötajatele ja haavatavatele rühmadele juurdepääsu töökohtadele ja teenustele,“ selgitas **Kristina Krupavičienė**.

Komitee arvates vajab EL strateegiaid liikuvuse ajakohastamiseks ja ühistranspordi parandamiseks, et muuta see eelkõige väikese sissetulekuga elanike jaoks atraktiivsemaks ja kättesaadavamaks.

Ühistranspordil võib olla oluline roll Euroopa pandeemiajärgses taastumises: see võib aidata lahendada kliimaprobleeme ja samal ajal parandada elukvaliteeti, võimaldades inimestel töötada, osaleda ühiskonnaelus ja pääseda ligi kultuurile. Siiski nõuab kestliku liikuvuse saavutamine kõigilt osalejatelt kõigil tasanditel tugevat poliitilist pühendumist.

„Kutsume Euroopa Komisjoni üles seadma mõõdetavad ja julged eesmärgid, et edendada üleminekut eraautode kasutamiselt ühistranspordile ja aktiivsele liikuvusele. Samuti julgustame Euroopa Liitu ja liikmesriike panustama üleminekusse keskkonnahoidlikumatele transpordiliikidele, muutes need üldiselt atraktiivsemaks,“ sõnas **Dovilė Juodkaitė**. (mp)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub üles suurendama ELi sõltumatust energia, toidu, vee ja toorainete valdkonnas, et hädaolukordadega paremini toime tulla

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja kava, et suurendada ELi valmisolekut hädaolukordadeks. Eelkõige peaks see kava suurendama ELi suveräänsust energiatootmises, toidu- ja veetootmises ning toorainete kaevandamises.

Kuna talv läheneb ja energiahind on elanike jaoks probleem, soovib komitee, et EL parandaks oma vastupanuvõimet toimetulekul tulevaste kriisidega.

Hiljutisel täiskogu istungjärgul vastu võetud [omaalgatuslikus arvamuses](#) rõhutati komitee veendumust, et energiasüsteemide pidev parandamine, suurendamaks nende vastupanuvõimet looduslikele, poliitilistele ja muudele hädaolukordadele, tuleks integreerida kõigisse energiapoliitikameetmetesse.

See peaks hõlmama kogu tootmisahelat, sealhulgas teadus- ja arendustegevust, materjalitöötlust, projekteerimist, tootmist, paigaldamist, käivitamist ja rajatiste hooldamist ELi ühtsel turul. Autonoomia aitaks kaotada energiaostuvõimetust ja töötust.

Arvamuse raportöör **Paul Rübige** kutsus üles toetama elanikke ja tarbijaid, kes soovivad investeerida oma energiatootmisse ja -tõhususse: „Me vajame teavituskampaaniaid, maksusoodustusi ja toetusi ning peame looma uue transporditaristu kogu siseturul, aga ka väljaspool Euroopa Liitu“.

Lisaks kutsub komitee üles tagama kriitilise tähtsusega materjalide, näiteks vase, liitiumi, koobalti ja haruldaste muldmetallide varud uute ühtse turu kaevandus- ja ringlussevõtustrateegiate abil. Komitee soovib kindlustada nafta-, söe-, gaasi-, uraani-, vee-, toidu- ja söödavarud ning töötada välja kavad energia-, toidu-, vee- ja kanalisatsioonivõimaluste piiramiseks.

Digitaalse innovatsiooni keskused võimestavad VKEsid rohe- ja digiüleminekul

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovib tugevdada digitaalse innovatsiooni keskusi, et suurendada ELi innovatsioonisutlikkust osana üleminekust kestlikule tulevikule. Digitaalse innovatsiooni keskused loovad väärtusliku taristu

väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), kellel võib muidu olla raskusi keskkonnahoidlikumaks ja digitaalsemaks muutumisel.

Euroopa Liidus on teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute osakaal SKPst USA ja Jaapaniga võrreldes maha jäänud (ELis 2020. aastal 2,32 % võrrelduna USA 3,08 % ja Jaapani 3,2 %ga).

Komitee on seisukohal, et EL peaks suurendama teadus- ja arendustegevusse tehtavaid investeeringuid 3 %ni SKPst, ning ta on esitanud oma täiskogu oktoobri istungjärgul vastu võetud [omaalgatuslikus arvamuses](#) mitmeid soovitusi selle kohta, kuidas kasutada selleks parimal võimalikul viisil [digitaalse innovatsiooni keskusi](#).

Arvamuse raportöör **Giuseppe Guerini** ütles: „Digiüleminek avaldab mõju kogu ühiskonnale, mitte üksnes majandusele. See mõjutab otseselt Euroopa rohelise kokkuleppe kliimaeesmärkide ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamist, ent ennekõike on sellel sotsiaalne mõju mitmes valdkonnas.“

Rääkides digitaalse innovatsiooni keskuste tähtsusest, lisas kaasraportöör **Nicos Epistithiou**: „Digitaalse innovatsiooni keskused toimivad ühtsete kontaktpunktidenä, mis annavad VKEdele suuniseid digi- ja roheülemineku küsimustes. Ametiühingud, kodanikuühiskonna organisatsioonid, tööandjaorganisatsioonid ja ametiasutused peavad tegema nende keskuste raames koostööd.“

Digitaalse innovatsiooni keskused on eri liiki organisatsioonide piirkondlikud koostööprojektid. Nad moodustavad platvormid, kus testitakse tehnoloogilisi lahendusi enne investeerimist ning neid on võimalik kasutada parimate tavade jagamiseks ja digioskuste arendamiseks.

Euroopas digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustikus on toimumas suured ümberkorraldused, kuid komitee on mures, et nende edasisel arendamisel jääb puudu selgest visioonist.

[EL peab ühiselt reageerima süsteemsetele šokkidele, seadmata ohtu oma keskkonnanäesmärke ja jätmata inimesi kõrvale](#)

Kahes hiljuti vastu võetud arvamuses esitab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ajakohastatud seisukoha komisjoni 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi kohta, milles

kirjeldatakse ELi tulevase majandus- ja tööhõivepoliitika prioriteete, ning euroala 2022. aasta majanduspoliitikat käsitlevate soovitude kohta. Komitee nõuab tasakaalustatud käsitlust, mis ei sea ohtu ELi sotsiaalseid ja keskkonnanäesmärke.

Komitee rõhutab, et kuna energia- ja toiduainete hinnad tõusevad, tuleb luua sotsiaalne turvavõrk kõige haavatavamate inimeste jaoks, ning võttes arvesse praegust rekordilist inflatsioonimäära, peaks Euroopa Keskpang analüüsima oma rahapoliitika kõrvalmõju, näiteks majanduskasvule ja tööhõivele, samal ajal kui seoses valitsemissektori võla suurenemisega tuleb teha edusamme stabiilsuse ja kasvu pakti reformimisel.

„Me nõuame tasakaalustatud poliitilist käsitlust, mis peab kaitsma õiglust ja keskkonnanäesmärke, eriti kriisi ajal,“ märkis arvamuse [„Täiendavad kaalutlused 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi kohta“](#) raportöör **Judith Vorbach**. „See käsitus on aluseks ELi mineviku, tänapäeva ja tuleviku jõukusele ja

konkurentsivõimele ning suuremale lähenemisele ja vastupanuvõimele“.

Arvamuse „[Täiendavad kaalutlused euroala majanduspoliitika kohta 2022. aastal](#)“ raportöör **Juraj Sipko** lisas: „Me peame tegutsema koos, et käsitleda neid enneolematuid süsteemseid šokke, millega maailm praegu silmitsi seisab. Meetmete vastuvõtmise ja elluviimise edasilükkamisel võivad olla kaugeleulatuvad tagajärjed – mitte ainult varalise kahju, vaid ka inimelu seisukohast.“ (tk)

Galia Ackerman

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee seminaril „ELi ühendamine“, millel käsitleti Ukraina sõja mõju ELile, olid olulisemate teemadena päevakorras laienemine, teabevahetus ja energiaküsimused](#)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee iga-aastaselt kodanikuühiskonna teabekorraldajate seminaril, mille teema oli seekord „[Geopoliitiline ebastabiilsus Euroopa lävepakul: kodanikuühiskonna vaatenurk](#)“, olid arutluse all ulatuslikud probleemid, mida põhjustab Euroopale Venemaa agressioon. Seminar toimus 24. ja 25. oktoobril 2022 Zagrebis Horvaatias.

Koostöös Horvaatia majandus- ja sotsiaalnõukoguga korraldatud seminaril rõhutati, et Euroopa Liidu toetus Ukrainale ei peaks piirduma mitte ainult igapäevaelulise abiga sõja ajal, vaid mõelda tuleks ka Ukraina pikaajalisele ülesehitamisele ja liikumisele ELi liikmesuse suunas.

Seminaril peeti kolm paneelarutelu, mille teemadeks olid ELi laienemine, teabevahetus kriisi ajal ja energiaküsimused.

Oma Zagrebis peetud avakõnes lausus **komitee president Christa Schweng**: „Püüdkem kujutada ette, milline on olukord Ukrainas paari aasta pärast. Ma tean, et keeruline on manada silme ette positiivne pilt, kui sõjatandrit saabub pidevalt uudiseid, kui raketid tabavad jätkuvalt iga päev Ukraina linnu, tekitades kahju veevõrgule ja põhjustades elektrikatkestusi. Meie mõtteviis ja tänane töö peab lähtuma sellest, millisena me tahame näha Ukraina tulevikku. Mina näen Ukrainat kui taastatud ja jõukat, Euroopa väärtustel tuginevat riiki, mis võimaldab oma kodanikel pöörduda tagasi inimväärse elu juurde oma kodumaal.“

„Kuidas lasi Lääs end Vladimir Putinil ära petta?“ See oli küsimus, millele otsis vastust vene-prantsuse juurtega kirjanik, ajakirjanik ja ajaloolane **Galia Ackerman**, kes pidas seminari põhiettekande. Tema arvamuse kohaselt on Putini tagataskus olnud salajane plaan juba oma valitsemisaja algusest Venemaal.

Sellele vaatamata ei osanud mõned lääneriigid näha Putini eesmärke ja mõned ei tahtnud neid näha. „KGBs väljaõppe saanud Vladimir Putinil on KGB mõtteviis ja eetika. Ja ma olen nõus sellega, et KGB kasvandikul on oskused, et vedada ninapidi enamikku maailmast,“ ütles **Galia Ackerman**.

Ürituse avamisel osalesid Horvaatia töö-, pensionisüsteemide, perekonna- ja sotsiaalpoliitika minister **Marin Piletić**, Euroopa Parlamendi Horvaatia esinduse juhataja **Violeta Simeonova Staničić**, Euroopa Komisjoni Horvaatia esinduse meediajuht **Andrea Čović Vidović** ja Horvaatia ajakirjanike liidu juht **Hrvoje Zovko**.

Kolm paneelarutelu juhatasid sisse komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma esimees **Seamus Boland**, töötajate rühma esimees **Oliver Röpke** ja tööandjate rühma liige **Aurel Laurențiu Plosceanu**, kes on ka tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsiooni esimees.

Seminar avati paneelaruteluga teemal „Sõja varjus: Euroopa uus geopoliitiline kontekst ja tagajärjed ELi tulevikule“. Arutelus keskenduti sellele, millist mõju avaldab Venemaa tegevus Balkani riikidele ja mida võib Ukraina õppida ELi laienemise kontekstis.

Lääne raskused Putini Venemaa vastases narratiivide lahingus oli üks teema paneelarutelul, millel räägiti teabevahetusest kriisi ajal. Paneelarutelul osalenud rõhutasid Venemaa jõulist tegutsemist oma propaganda levitamisel väljaspool Euroopat ja Põhja-Ameerikat ning juhtisid tähelepanu kasvavale vajadusele suure hulga professionaalide ja vabatahtlike järele, et Euroopas võidelda desinformatsioonitehnikate vastu.

Energiaturu tõsisemaid probleeme, mis on sõja tõttu süvenenud, käsitleti paneelarutelul „Energiarevolutsioon sõja ja kliimaeesmärkide vahel ning rohelisele kokkulepe ees seisvad väljakutsed“. Päevakorras olid rohelise kokkuleppega kaasnevad probleemid, õppetunnid, mis on saadud seoses sõltuvusega Venemaast (mis nüüd kehtib ka Hiina suhtes) ja tuumaenergia plussid ja miinused.

Seminari toetasid ka Euroopa Parlamendi Horvaatia büroo ja Euroopa Komisjoni esindus Horvaatias. (II)

UUDISEID RÜHMADELT

Seminar „ELi majandusrände poliitika: reageerimine tööturu ja oskuste vajadustele“ siseasjade voliniku Ylva Johanssoni osalusel

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööandjate rühm

Tööandjad tõdevad majandusrände üha suuremat rolli ELi üldises poliitikameetmete kombinatsioonis, pakkudes Euroopa ettevõtetele vajalikke oskusi ja tööjõudu, et säilitada konkurentsivõime, tootlikkus ja innovatsioon. Majandusrände rolli ELi poliitikameetmetes kvalifitseeritud tööjõu kättesaadavuse parandamisel tuleb vaadelda tööealise elanikkonna vähenemise, ELi-sisese liikuvuse seiskumise ning paljusid sektoreid iseloomustava oskuste mittevastavuse ja tööjõupuuduse taustal.

Seminaril „ELi majandusrände poliitika: reageerimine tööturu ja oskuste vajadustele“ uuriti, kuidas saaks ELi majandusrändepoliitika aidata rände osas edendada rohkem nõudlusel põhinevat lähenemisviisi. Samuti vaeti mitmesuguseid ELi, riigi ja sektori tasandi vahendeid, poliitikakäsitlusi ja -algatusi, mis mõjutavad

rände rolli tööandjate oskuste vajadusele lahenduse leidmisel.

Ürituse korraldasid 7. novembril 2022 ühiselt BusinessEurope ja komitee tööandjate rühm. Osalejate ja kõnelejate hulgas olid siseasjade volinik **Ylva Johansson**, samuti Euroopa Komisjoni, Cedefopi, ELi ja liikmesriikide sotsiaalpartnerite ja ametiasutuste esindajad ning komitee liikmed.

Komitee tööandjate rühma esimees **Stefano Mallia** rõhutas seminaril majandusrände tähtsust: „Olukorras, kus liidu enda töötajatest üksi ei piisa Euroopa majanduse käigus hoidmiseks, peavad EL ja liikmesriigid ka edaspidi võimaldama oskustöölise rännet kolmandatest riikidest ning liikmesriigid peaksid tagama, et nende riiklik süsteem (näiteks tööturustid) on loodud viisil, mis aitab tööjõu ja oskuste nappusega tulemuslikult tegeleda.“

BusinessEurope'i tegevjuht **Markus Beyrer** nõustus: „Kutsume Euroopa Komisjoni üles astuma samme ELi huvipõhise majandusrändesüsteemi saavutamiseks, et aidata suurendada Euroopa atraktiivsust maailmas leiduvate talentide jaoks. Loodame anda oma panuse, kui komisjon asub kujundama kavandatava talendireservi lõplikku versiooni, et tagada selle hea kooskõla kogu Euroopa tööandjate vajadustega.“

Arutelu käigus selgus, et vaja on koostööd ja koordineerimist ELi, liikmesriikide ja sidusrühmade (eelkõige tööandjate) vahel, et ELi majandusrändepoliitika saaks aidata kaasa nõudlusel põhineva lähenemisviisi edendamisele rände osas. ELi talendireservil võib olla oluline roll, et aidata kolmandatest riikidest pärit rändajaid vabadele töökohtadele. Uus ELi rändeplatvorm töörande juhtimise parandamiseks, mis on esitatud oskuste ja talendi paketi, peaks parandama koostööd ja koordineerimist kõigi asjaomaste sidusrühmade vahel. Kuivõrd hästi toimivad riiklikud rändepoliitika raamistikud on tähtsad, peaks komisjon tegema kindlaks võimalused vastastikuseks õppimiseks ja vastastikuseks hindamiseks sellistes küsimustes nagu kutsealade nimekirja regulaarne ajakohastamine ja hästitoimivad tööturustid. (kr)

Ürituse täieliku kokkuvõtte leiate siit: <https://www.eesc.europa.eu/et/news-media/news/eu-economic-migration-policies-responding-labour-market-and-skills-needs-0> (kd)

Demokraatia tugevdamine töökohal

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töötajate rühm

Kuu algul toimus töötajate rühma koosolek, et arutada üht ametiühinguliikumise põhiküsimust – demokraatiat töökohal. On väga oluline, et ettevõttes otsuste tegemisel teavitataks töötajaid ja nende esindajaid ja nendega konsulteeritaks. Konsulteerimine aitab kaasa töötajate paremale tasustamisele ja neile paremate tingimuste loomisele, mis omakorda suurendab tootlikkust ja töötajate osalemist. Töökohal demokraatiat

toetavad ettevõtted on palju tulemuslikumad ja uuenduslikumad. Käimasolev rohe- ja digipööre on näidanud tungivat vajadust luua tugev õigusraamistik, mis toetab demokraatiat töökohal.

Komitee töötajate rühma esimees **Oliver Röpke** tervitas osalejaid ja kirjeldas seda, kuidas on ülemaailmne pandeemia ja Venemaa sissetung Ukrainasse mõjutanud Euroopa majandust. Ürituse avas seejärel **Aurelio Fernández López**, kes töötab Hispaania alalises esinduses Euroopa Liidu juures. Ta kinnitas kuulajatele, et demokraatia töökohal on Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi Hispaania jaoks prioriteet. Põhisõnavõtu pidas Saksamaa töö- ja sotsiaalministeeriumi riigisekretär **Rolf Schmachtenberg**. Ta selgitas, et töötajate osalemine ja ühisotsustamine on Saksamaa majandusliku edu alus.

Teisel paneelarutelul käsitleti seda, kuidas mõjutab demokraatia töökohal tööstandarditest kinni pidamist tarneahelates. Töötajate rühma liige **Maria del Carmen Barrera Chamorro** lähtus sõnavõtus oma hiljuti vastu võetud arvamusest „Inimväärne töö kogu maailmas“. Kuigi ta väljendas toetust komisjoni jõupingutustele selles valdkonnas, märkis ta, et praegused ettepanekud ei võimalda ametiühingute ja töönookogude osalemist.

Otsi kokku tõmmates ütles **Oliver Röpke**, et toimunud arutelu aitab kaasa komitee käimasolevale tööle demokraatia tugevdamise nimel töökohal. Selle teemaga peavad Euroopa ametiühingud tegelema ühiselt pingutusi tehes.

Ilma kodanikuühiskonna osaluseta ei toimu õiglast üleminekut vähese CO2 heitega ühiskonnale

Komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm

Akadeemilised ringkonnad, kohalikud kodanikuühiskonna organisatsioonid, piirkondlike omavalitsuste ja riigi

ametiasutuste esindajad ning komitee liikmed kohtusid 2022. aasta oktoobris Ostravas endises söekaevandus- ja terasetootmispiirkonnas Dolní Vítkovice konverentsil. Komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm korraldas Euroopa Liidu Nõukogu Tšehhi Vabariigi eesistumise raames konverentsi teemal „[Morava ja Sileesia piirkonnale uue näo andmine sotsiaalselt õiglase ülemineku otsingul](#)“, millest võtsid osa Tšehhi Vabariigi keskkonnaminister Anna Hubáčková, endine Euroopa Komisjoni volinik Vladimír Špidla ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president Christa Schweng.

Konverentsi avamisel rõhutas komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma esimees **Séamus Boland** tungivat vajadust õiglase ülemineku järele kliimaneutraalsele majandusele ja selle järele, et kodanikuühiskonna osalejad tagaksid, et kedagi ei jäetaks kõrvale. Ta ütles: „Euroopa roheline kokkulepe ja ELi digiüleminek on ELi Venemaast geostrateegilise sõltumatuse strateegias üksteisest sõltuvad ja kesksel kohal. Kuid me peame selle suure ELi strateegilise visiooni taandama kohalikule tasandile, kuna midagi ei saavutata ilma kohalike kogukondade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamiseta. Me peame neid otseselt kutsuma osalema alt üles suunatud protsessidesse, töötades ühiselt välja jätkusuutliku tuleviku jaoks loomulikke ja jätkusuutlikke lahendusi.“

Seamus Boland tunnistas Morava-Sileesia piirkonnas tehtud märkimisväärsed jõupingutusi, et muuta piirkond jätkusuutlikuks ja vähese CO₂ heitega piirkonnaks. Ta rõhutas ka identiteediprobleemi, mis tuleneb Tšehhi Vabariigi terasekeskuse ümberkujundamisest vähese CO₂ heitega majanduseks. See protsess hõlmaks kindlasti ka kohaliku identiteedi ümbermõtestamist.

Üks konverentsi kõige tähtsamaid järeldusi on see, et sotsiaalselt õiglane üleminek saab reaalsuseks muutuda vaid leidliku meetmete ja vahendite kombinatsiooni abil: tuleb hoogustada investeringuid, tagades pideva juurdepääsu avalikele ja erasektori vahenditele; keskenduda väikestele projektidele, sotsiaalteenustele, taristule, innovatsioonile ja teadusuuringutele, põllumajandusele, arengule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele, teadmiste jagamisele tööstuses ja sektorite vahel ning parimatest tavadest ja positiivsetest näidetest õppimisele. Kõik need tegevused ja meetmed peaksid olema suunatud eelkõige uute töövõimaluste loomisele, oskustööjõule, suuremale integratsioonile ja kaasatusele.

Kodanikuühiskonna organisatsioonid tuleb osaluspõhise alt üles lähenemisviisi kaudu otseselt hõlmata muutustesse partnerluses, et tagada kaasamise eesmärk ja lõppkokkuvõttes tõeliselt õiglane üleminek.

Täiendav teave [komitee veebilehelt](#). Kõigi külalisesinejate soovitude ja järelduste tervikteksti, fotosid, videoid ja esitlusi saab näha vastaval [ürituse lehel](#). (jk/mr)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

„Noorte dialoogid demokraatia teemal“ toimuvad 2023. aasta märtsis.

Komitees käivad ettevalmistused **iga-aastaseks ürituseks „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“**, kus õpilased kogu Euroopast saavad avaldada arvamust oma kodanikuaktiivsuse kohta

osalusdemokraatias.

Üritus „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ korraldatakse juba 14. korda ja üle kolme aasta taas füüsilise kohalviibimise vormis. See toimub pealkirja „Noorte dialoogid demokraatia teemal“ all **23.-24. märtsil 2023.**

Arvestades, et üritus järgneb aastale, mil on domineerinud Ukraina kriis, ohud rahumeelsele riigikorraldusele ning ettearvamatud ühiskondlikud ja majanduslikud probleemid, mis põhjustavad süsteemseid muutusi, keskendutakse seekordsel üritusel sellele, kuidas suurendada teadlikkust demokraatlikest väärtustest, julgustades samal ajal kriitilist mõtlemist, noorte võimestamist ja noorte osalemist.

Kahe päeva jooksul osalevad õpilased mitmetel seminaridel ja interaktiivsetel üritustel ning selle tulemusel koostatakse soovitusel, mis edastatakse Euroopa institutsioonidele ning kõrgetasemelistele Euroopa poliitikakujundajatele ja otsustajatele.

Registreerumine lõppes 6. detsembril ning võimaluse kandideerida said koolid kõigist ELi liikmesriikidest ja seitsmest kandidaatriigist (Albaania, Moldova, Põhja-Makedoonia Vabariik, Montenegro, Serbia, Türgi ja Ukraina).

Loosi teel valitakse igast riigist üks kool ning võitjad osalevad kahepäevasel üritusel, mida osaliselt voogedastatakse ka komitee sotsiaalmeediakanalite kaudu.

Komitee liikmed külastavad aegsasti igat väljavalitud kooli, et õpilasi ja õpetajaid ürituseks ette valmistada. Külastuseks võivad liikmed isiklikult kohale sõita või viia läbi veebipõhiseid vestlusi 2023. aasta jaanuarist veebruarini. Enne külastusi saadetakse koolidele dokumendid ja õppematerjal. (ck)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee näituse keskmes on puuetega sportlased

Rahvusvahelise puuetega inimeste päeva (3. detsember) tähistamiseks esitleb komitee virtuaalset fotonäitust „Kas te teate neid sportlasi?“.

Näitus koosneb plakatite seeriast, millel kujutatakse naissportlasi kaheksast Andaluusia provintsist Hispaanias. Kõigi puhul on tegemist vaimse puudega naissportlastega, kes elavad ja hingavad spordi vaimus. Tänu enda ja oma perekonna tohututele jõupingutustele on nad üle saanud takistustest, mis hoiaksid neid muidu eemal oma spordiala edukast harrastamisest.

Plakatil (kolm plakatit iga provintsi kohta) kujutatakse 24 naissportlase lugusid, nende julgust, edusamme ja tugevust, mis iseloomustavad neid sportlasi, kelle jaoks on sport kõigist takistustest hoolimata edasiviiv jõud

nende elus.

Näitus toimub virtuaalselt 1.–31. detsembril 2022. See kultuurialgatus on seotud komitee omaalgatusliku arvamusega „ELi meetmed pärast COVID-19 kriisi: taastumise edendamine spordi kaudu“.(ck)

Toimetus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Käesolevale väljaandele tegid kaastööd

Amalia Tsoumani (at)
Daniela Marangoni (dm)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)

Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Luke Carroll (lc)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Vastutav koordineerija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Aadress

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Jacques Delors'i hoone,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel: (+32 2) 546 94 76
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EMSK Info ilmub üheksa korda aastas komitee täiskogu istungjärkude ajal. EMSK Info on kättesaadav 23 keeles. EMSK Info ei ole ametlik aruanne komitee töö kohta, sellekohane teave avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja komitee teistes väljaannetes. Artiklite kasutamine on lubatud, kui allikana mainitakse EMSK infot ja trükise link saadetakse toimetusele.

12/2022